

se je oženil kot 90 letni starec z 20 letno mladenko. Najmlajša hči iz tega zakona je zdaj stara 29 let. Na otoku Cypri je umrl letos menih, star 139 let. — Govoril je arabsko, francosko, angleško, grško in turško in ni bil nikoli bolan. Imenoval se je Saod in začetkom preteklega stoletja je bil suženj Džeze-da paše, ki se je boril v Palestini proti Napoleonu. Pozneje je odšel s svojim gospodarjem v izgnanstvo na Malto, kjer se je pokristjanil in stopil v samostan.

Začetkom lanskega leta je umrl v Lutoviscah blizu Lvova trgovec Leib Feld, star 125 let. Rojen je bil leta 1803 v sosedni vasi Dydrovi. Oženjen je bil točno sto let. Njegova žena je bila stara 117 let in bila je še čila in zdrava. Zakonca sta imela 18 otrok, od katerih žive še samo tri hčere in trije sinovi. Najstarejša hčerka je stara 81 let. Iz tega je razvidno, da dosežejo ljudje visoko starost tudi v naših časih.

GOSPODARSTVO

Gospodarska obvestila.

Kolje za vinograde in za sadno drevje, kakor vsako vrsto rezan les prodaja ali zamenja za dobro vino Franjo Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica štov. 25.

Kravica — mamica. V resnici si zasluzi to ime. Pomisljimo, ona je preživiteljica vseh rodbin od rojstva do smrti. Kaj bi počeli z otroci brez mleka? A če se upošteva, da mnogi ljudje ne morejo razen mleka ničesar uživati, torej je ona v resnici prava dobrotnica človeštva. Koliko ljubezni bi si torej zaslužila. A imajoč v predvidu oskrbo krav skoro povsod pri naših hišah — moramo priznati, da se prav po mačehovsko odmenjamo tej naši dobrotnici. Kjerkoli redi kmet konje ali vole — je kravica najzadnja. Najboljšo krmo pojedjo ti gospodarjevi ljubljenci, a krava je vezana zgolj na to, kar žena možu

za hrbtom vzame ali pa natrga po polju med mejami. Potemtakem, dragi gospodar, kako moreš pričakovati od krave obilno mleka in močno, lepo tele. — Zelo nespametno načelo nekaterih naših kmetov je, da se držijo nemodrega reka: Čim dalje kravo pred otelitvijo molzeš, tim več bo dajala mleka po letu. Je to zmota, a kdor ji sledi, dela s tem sam sebi občutno škodo. Pravkar sem čital članek od tozadevnega strokovnjaka A. Fuksa v K., kar vam hočem obrazložiti v kratkih obrisih. Kravo molsti čisto do teleta, je zelo škodljivo. V prvi vrsti se krši s tem razvoj teleta, kajti z molžnjo se krava vsestransko izrabi in izkorišči. Razen navedenega, ako se ne privoščiš mlečnim žlezam odpočitka, ne more priti mlečnost nikoli do količine kakor pri kravi, katera si je odpočila. — Treba je pomisliti, da neprekinjena molžnja je proti narodi, kajti živali pred tem še divje, so molzle le toliko časa, da si je tele opomoglo, še le z umno rejo je prodril človek do prospeha, da se je mlečnost pri kravah znatno podaljšala. Krava, ki se jo molze čisto do teleta, daje v bodoči perijodi mnogo manj mleka in slabše tele nego ta, katera si je vsaj 4 do 6 tednov pred otelitvijo odpočila. Pri slabših mlekaricah itak prestane mlečnost sama 2 do 3 mesece pred teletom; toda dobre in primerno krmiljene mlekarice, pa bi dofile tudi čisto do poroda, radi česar je potrebno, da se to omeji. Hoteč pa to omejiti, se je ne sme morda pomolsti samo do polovice, to bi delovanju žlez škodovalo, toda treba pa je čas molžnje čimdalje zmanjševati. Naj se začne osem tednov pred otelitvijo kravo le dvakrat na dan pomolsti (zjutraj in zvečer), toda pomolsti je treba čisto. Po osmih dneh se potem molze le enkrat dnevno (zvečer), zatem čez 36 do 48 ur itd., dokler naposled krava popolnoma ne prestane. Na sličen način je mogoče tudi pri dobrih mlekaricah 4 do 5 tednov pred teletom mlečnost ustaviti, kar koristno upliva na razvoj teleta in na poznejšo količino mleka.

St. Peter pri Mariboru. Tukajšnja sadjarska in vrtnarska podružnica je imela dne 12. januarja tega leta svoj redni občni zbor po rani službi božji v gostilni gospoda Božič. Izvoljen je bil enoglasno stari odbor. Poročilo o delovanju podružnice sta podala tajnik gosp. Šolski upravitelj ter vnet sadjar in predsednik gosp. Kovačič. Stavili in odobravalii so se razni predlogi. Čeravno udeležba ni bila zelo velika, vendar je bil očni zbor zelo živahen. Koliko je v St. Petru vnetih sadjarjev in vrtnarjev, naj spravijo tudi tiste v to koristno organizacijo, kateri še do danes niso člani. Tista mala članarina 25 Din letno bo stotero povrnjena. Sadjereja je ena zelo važnih panog kmetijstva. Pri nas je sadjereja še le v povelju, po nekaterih krajih zelo zanemarjena. V drugih državah je že dosti boljše urejena, kot pri nas, to pa zato, ker so se hitro organizirali v strokovnih organizacijah. Dru- god vedo, da je moč le v organizaciji. Pri- pomniti se mora, da se društvena škopilnica zelo malo rabi. Člani, poslužujte se je, uspeh škopiljenja vam je zagotovljen. Podružnica bo kolikor mogoče skrbela, da se bodo vršili tečajji in predavanja. Priporočil bi, naj bi odbor preskrbel, da bi se vršili kakor po drugod, tudi pri nas sadjarski sestanki, da bi lahko vsak povedal svoje želje in dobil nasveta.

*

Imeteljem 20% kronskih priznanic.

Vprašanje 20% priznanic, izdanih za 20% odtegljaje pri žigosanju kronskih bankovcev, se sedaj popolnoma likvidira. Dosedaj je bilo v Sloveniji mogoče vnovčiti le majhen del teh priznanic, ker je bila možnost plačevanja davčnih zaostankov s temi priznanicami prav omejena. Tako določa finančni zakon za tekoče proračunsko leto, da se te priznanice sprejemajo do 1. 1928, in to samo od takšnih davčnih zavezancev, katerim so bile priznanice izdane, oziroma od njihovih naslednikov. Te ugodnosti je bilo pri nas v Sloveniji le prav malo deležnih, ker se davki sproti izterjajo in ker davčne uprave ne dopuščajo, da bi se davčni zaostanki kopičili. Tako so bili davčni zaostanki od leta 1926 in prejšnjih let že davno

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Dr. O. Haunig:

»Kaj, to je zasramovanje,« zakriči Frankopan ves rdeč, »jaz sem grof starodavnega plemenitaškega rodu, tako se ne dam zasmehovati.«

»Prav ima Frankopan,« pritrldijo njegovi somišljeniki, »tukaj ni prostora za tako porogljivo izzivanje, naj se glasuje, pokazalo se bo, kaj je bilo od nekdanj običajno.«

In res, ko je prišlo do glasovanja, je ostalo pri stališču, ki ga je zagovarjal grof Frankopan.

S tem je bilo tudi zborovanje zaključeno. Ponošno je stopal Frankopan iz dvorane, baron Purgstall pa je bil blede v obrazu, saj ni pričakoval, da podleže tako mlademu plemenitašu in to še Slovanu.

Seve kar so sklenili deželni stanovi, državni minister knez Porcija ni potrdil v celem obsegu.

Cesar je prisegel dne 5. julija po slavnostni maši, in sicer v cesarjevi sobi v navzočnosti pet

4 odposlancev deželnih stanov. Nato je sledila pri-sega deželnih stanov v veliki dvorani, na kar so se še enkrat zbrali v cerkvi, kjer se je zapela zahvalna pesem.

Po končani slovesnosti se je začela slavnostna pojedina v isti dvorani, kjer se je izvršila pri-sega. Cesar, zelo blede, je sedel pod baldahinom, njemu ob strani nadvojvoda Viljem, za cesarjem sta sedela poslanika španske kraljevine in beneške republike. Na levi strani je stal deželni maršal grof Saura, držeč v rokah goli meč. Imovitelji dednih činov so opravljali vsak svojo službo. Cela ta slavnost se je vršila strogo po običajih, govorilo se ni nič, svirala je le neprenehoma godba in iz Schlossberga so se oglašali topovi.

Ob eni popoldne je bil končan obed, nakar so spremili činovniki cesarja v njegove dvorane. Ceremonijelnost, ki je vladala prej, je nehala, začel se je vesel, neprisiljeni del.

Cesar je dal vsem dednim činovnikom pripraviti slavnostno pojedino v drugem delu gradu.

Vsak dedni činovnik — bilo jih je dvanajst — si je smel povabiti k svoji mizi svoje prijatelje.

Razum tega se je postavilo v veliki dvorani pred pisarno tajnega sveta več miz, pri katerih so pozostili 40 oseb različnih stanov. Jedlo in

SVAGEE

cerkvene vseh velikosti, navadna voščene Ia, IIa in IIIa, silkanca —

KADILKO po najugodnejših cenah

kupite v TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU, KOROŠKA CESTA 5.

poravnani. Vsled tega se 20% priznanice pri nas niso mogle vnovčiti. Tako se je teh priznanic lotila privatna špekulacija. Nekateri špekulanti so takšne priznanice kupovali za 40% normalne vrednosti.

Da bi se vprašanje teh priznanic končoveljavno rešilo, je Njegovo Veličanstvo kralj podpisal in proglasil zakon o odvzemu iz prometa in uporabi potrdil, izdanih na podlagi čl. 10 zakona o vojni odškodnini, in 20% kronskih priznanic. Radi važnosti predmeta bomo čitatelje seznanili z določili tega zakona.

Za kaj in kako naj se priznanice uporabijo?

Člen 1. zakona določa v tem oziru sledeče: Priznanice, ki so bile izdane za zadržanih 20% kronskih novčanic, se bodo sprejemale namesto gotovine pri blagajnah davčnih uprav za odplačilo dolgovanega davka in državnih doklad za čas do konca leta 1928. Imenovane priznanice se bodo sprejemale v polnem znesku, brez ozira na to, kdo jih predloži in na koga se glasijo. Pri tem se krone preračunajo v dinarje v razmerju 4 krone za 1 dinar. Če je vrednost priznanice večja kakor dolžni davčni zaostanek, se razlika ne bo vračala, vendar pa se more ene priznanice poslužiti več oseb za odplačilo svojih davčnih zaostankov. Enak postopek velja tudi za potrdila o neizplačani gotovini, ki so bila izdana o priliki izplačila prisojene vojne odškodnine na podlagi čl. 10. zakona o izplačilu vojne škode.

Rok 60 dni za izvršitev.

O roku likvidacije in drugih izvršnih predpisih določajo čl. 2, 3 in 4 naslednje:

Ureditev davčnih dolgov s temi priznanicami in potrdili o neizplačani vojni odškodnini se more vršiti samo tekom 60 dni, počenši z dnevom, ko ta zakon dobi obvezno moč. Po preteku tega roka se priznanice ne bodo v nobenem primeru sprejemale za regulira-

nje davčnih dolgov. Država po preteku tega roka tudi ne bo več smatrala, da je obvezana, da komu kaj plača na te obveznice, ki bodo torej potem izgubile vsako vrednost.

Na obratni strani vsake priznanice bo moral oni, ki bo porabil priznanico za plačilo davčnega dolga, svojeručno napisati svoje ime, svoj priimek in naslov ter višino na ta način poravnane dolga. Davčne uprave bodo sprejete priznanice poslale kakor gotovino preko finančnih direktij glavnih državnih blagajni, ki jih bo pregledala in nato uničila. Vrednost sprejetih obveznic se bo odpisala na računu državnega dolga po kronskih bonih, enako se bo odpisal tudi nelikvidirani ostanek po zapadlem roku razveljavljenih priznanic.

Ne zamudite zadnje prilike!

Takšne so torej zakonske določbe o uporabi 20% kronskih priznanic in njihovem končoveljavnem odvzemu iz prometa. V Sloveniji se ne bodo mogli vsi imejitelji 20% priznanic neposredno okoristiti z ugodnostjo, ki jo nudi ta zakon, ker nimajo davčnih zaostankov do konca leta 1928. Vsled tega je potrebno, da jih za nominalno (imensko) vrednost oddajo, prepustijo, zamenjajo ali prodajo drugim. Dobro bi bilo, da bi takšni posamezniki, ki imajo davčne zaostanke do konca leta 1928, kakor tudi družbe in podjetja sprejeli od imejiteljev teh priznanic iste če količkaj moč po nominalni vrednosti. Ko bo zakon objavljen v »Službenih Novinah«, bo začel teči oni 60 dnevni rok, v kojem se morajo omenjene priznanice likvidirati in po kojega preteku izgubijo — vsako vrednost.

K temu zakonu je finančno ministristvo izdalo 13. januarja navodila davčnim upravam, kako naj postopajo pri sprejemanju 20% kronskih priznanic. V teh navodilih se glede določevanja davčnega dolga do leta 1928 navajajo naslednji zgledi: A. B. je bil koncem leta 1928 dolžan še 1000 Din, za leto 1929 pa mu je bilo pripisanih na davku še 500 Din. Če je leta 1929 plačal na račun

svojih davkov 600 Din, bo s priznanicami lahko plačal 900 Din; če je leta 1929 plačal samo 400 Din, potem bo lahko s priznanicami plačal 1100 Din; če je pa leta 1929 plačal na račun davkov 1200 Din, more s priznanicami plačati še 300 Din. Iz teh navedenih zgledov se vidi, da se davčna plačila v letu 1929 porabijo v prvi vrsti za kritje davkov za to leto in še le, kadar plačilo presega predpis davkov za leto 1929, se porabi za kritje davčnega preostanka koncem leta 1928. V teh navodilih se dalje določa, da se s priznanicami ne morejo poravnati eksekucijski stroški in zamudne obresti.

S tem odlokom finančnega ministristva je možnost uporabe 20% priznanic precej povečala. Naj tisti, ki imajo takšne priznanice, premislijo, ali morejo v smislu tega odloka uporabiti te priznanice za poravnavo lastnih davčnih dolgov. Pomniti je kajpada treba, da se neizkoriščen ostanek svote, na katero se glasi priznanica in ki presega osebni dolg enega davkoplačevalca ali skupni dolg več oseb, ki hočejo z isto priznanico poravnati svoje zaostanke, ne bo upošteval. Pa tudi za tiste imejitelje priznanic, ki nimajo lastnega davčnega dolga poravnati, je s tem odlokom položaj ugodnejši. V Sloveniji (dravski banovini) je znašal koncem leta dolg na davkih, ki se bo lahko poravnal s priznanicami, nad 44 milijonov dinarjev, skupna nominalna (imenska) vrednost v naši banovini razpoložljivih priznanic pa se cení okoli 10 milijonov dinarjev. Ako se stvar pravilno organizira, bi se mogle vse priznanice porabiti za poravnavo davčnih zaostankov v dravski banovini. Rok za likvidacijo 20% priznanic traja 60 dni od objave zakona. Ker so »Službene Novine« ta zakon objavile 17. januarja, traja ta rok do 17. marca.

Pa da Vi še niste bra i?

Namreč Karl Mayerjev spisov. Izšli so 3 zvezki po Din 13.— v Cirilovi tiskarni Maribor. Čitajte!

Za dolge zimske večere

so

Karl Mayerjev

spisil najbolj kratkočasni. Izšli do zdaj trije zvezki po Din 13.— v Cirilovi tiskarni Maribor. Čitajte!

pilo se je, kakor je komu pozelelo srce, saj slavnost je minula v najlepšem redu brez vsakega neprijetnega pripetljaja.

Pri mizi dednega deželnega maršala Jurija Kristijana Saurau so bili med drugimi povabljeni kot gostje Leopold Viljem grof Tatenbah ter Ivan Erazem Tatenbah. Z njim je bila tudi njegova soproga Ana rojena Torgaez.

Ker je imel grof Viljem Tatenbah v svoji hiši kot goste odposlanca iz Ogrske, oba grofa, Zrinjskega in Frankopana, je dosegel, da je povabil deželni maršal oba in tudi grofico Zrinjski k svoji mizi.

Naneslo je, da sta sedela grof Erazem Tatenbah in grofica Zrinjska skupaj. Frankopan pa je dobil sedež zraven grofice Tatenbahove.

Živahni grof Frankopan je spravil kmalu celo družbo v najboljše razpoloženje, kar je bilo grofu prav ljubo, kajti njegov nastop v dvorani deželne hiše mu je vrlo ugajal ter je občudoval govornikovo spretnost, ko je branil stare pravice.

Duševno ne na posebni stopnji in tudi ne s posebno lepoto obdarjena grofica Tatenbahova je bila tega družabnika prav vesela, saj ji je znal pripovedovati tako zanimive stvari in ji poka-

zati pri vsaki malenkosti svojo pozornost, da je bila od te ljubeznivosti kar očarana.

Ker se je tudi grof Saurau zapletel v pogovor z grofom Zrinjskim zaradi turške nevarnosti in je prošt iz Rotenmana, ki je bil tudi pri tej mizi, znal povedati zanimive dogodljaje iz svojega življenja, je bila prilika prav ugodna, da sta se tudi grofica Zrinjska in grof Tatenbah zapletla v razgovor.

Grofica Zrinjska je bila danes krasna kakor boginja. Nosila je na stasitem telesu vijolčasto žametasto obleko, pretkano z zlatimi nitmi in biseri, širok pas, okrašen z zlatom, se je oklepala njene postave.

Oči so ji žarele posebnega navdušenja ter bile v lepem soglasju s svetlimi biseri, ki so se lesketali med črnimi lasmi kakor svetla rosa, kadar jo poljubljajo prvi žarki jutranjega solnca.

Že med današnjo slavnostjo ga je seznanil Tatenbahov stric z grofico Zrinjsko ter njenim soprogom in grofom Frankopanom. Vzbudili so tudi vsi med nemškimi plemenitaši posebno pozornost, saj rodbina Zrinjskih je bila znana po svojih hrabrih pradedih in velikem bogastvu.

Zato so se upirale Tatenbahove oči le propogosto v nežni, zanimivi obraz krasne sosedinje,

Mlekarstvo zadružništvo.

(Dopis iz Ponikve ob juž. žel.)

Pred leti je prinesel »Sl. Gospodar« na tem mestu in skoraj ob istem času kratek članek in je napovedal rojstvo naše mlekarke zadruge, kateri smo odbrali začasen prostor v Cimpermanovem lokalu, ga lično prenovili ter namestili vanj Alfa stroje. Danes nam postaja obratni prostor že pretesen, čeravno smo mislili ob rojstvu zadruge, da bo za naše potrebe zadostoval. Načelstvo se že resno bavi z načrtom zgradbe moderne mlekarne — seveda v kolikor bodo dopuščale finančne možnosti — ki bi se zgradila v neposredni bližini kolodvora in s tem vsekakor povečala krog delovanja. Na ta način bi imela zadruška večja važnost in korist tudi za vse oddaljene vire mleka, ki danes ne morejo in bi radi vnovčevali svoje blago. S tem bi zadruška brezdvomno sadobila mnogo jačji narodno-gospodarski pomen in naš obče koristen načrt bi banska uprava podprla z izdatno podporo, česar bi sami ne smogli. Saj je dandanes mlekarstvo najtesneje združeno s kmetijskim gospodarstvom, preko katerega ne moremo iti, potreba ga je le umno izkoristiti. Na tej osnovi bi se nam živi kapital v hlevu bogato obrestoval. Da pa ne zaidemo predaleč od današnjega naslova članka, podajamo skromno sliko dela od ustanovitve sem v besedi in številki.

Zavedali smo se takoj v začetku prvega poslovnega leta, da preudarno zamišljeno delo naleti na nevidne zapreke, ki so se sporedno odstranile. Garancijo za stroje, na obroke plačevane je prevzelo naše načelstvo in s tem prevzelo nekako odgovornost. Danes smo bremena prosti. Denarni promet se je dvignil na 164.000 Din, vnovčili smo 35.000 litrov mleka v vrednosti 45.000 Din, iz katerega smo predelali 930 kg najboljšega čajnega masla. Letošnji obrat pa beleži 250.000 Din prometa. Od 64.000 litrov mleka se je razdelilo med člane 96.000 Din. Produkcija čajnega masla je narastla na 1650 kg. Najboljši donašalec mleka je izkupil 4000 Din, katera svota mu brezdvomno nudi gmotno oporo v gospodarstvu in mu je zanesljiv kašipot v domačem obratu. Tradicija našega živinorejca je še vedno ta, da polaga večjo važnost na izpodrejo živine in čaka mora, ako mu gre po sreči, nekaj let predno se dokopa do denarja. Baš zgoraj navedeni primer donašalca je značilen za okraje, kjer se razvija in je razvito mlekarstvo. — Produkcijski stroj mleka (mislím kravo) ostane v hlevu in povrhu še denar v žepu za vnovčeno mleko. To je gospodarski plus.

Načelstvo zadruge stremi za izboljšanjem domače pasme govseje živine in finansira iz svoje blagajne sadrugarjem prigon k murbodenskem biku originalcu na Hotunjem. Skrbí tudi od časa do časa s strokovnimi predavanji — vedno in povsod propagira za dosego večje mlečnosti in jih navaja k pravilnemu in dobremu krmiljenju, pravočasni molži, smotreni odbiri krav mlekaric, izboljšanju travnikov in znatnejšemu pridelovanju lucerne in krmske pese.

V nedeljo, dne 26. tega meseca se nudi zopet prilika vsem živinorejcem, gospodinjam, fantom in dekletom slediti mlekarstvo-živinorejskemu predavanju v šoli, kjer nas bo seznanil mlekarški in živinorejski strokovnjak s tem, kar nas zanima in česar ne vemo.

*

Na kaj naj mislimo ob zimskih dnih?

Večina naših sadonosnikov je nekaj sortiment, ki ima popolni značaj luksuznega sadjarstva. Zakaj? Zato, ker se veliko sort težko proda za primerno ceno, večje množine ene pa ni na razpolago. Nihče od kupcev nas ne — vpraša, koliko sort da imamo, temveč koliko vagonov ene sorte. Ne preostaja torej sadjarju družega, kakor da starejše drevje precepi (med 20—30 leti starosti), da zniža število sadnih sort. — Mnogo najdemo močnih dreves, ki rode sladko sadje, katerega ne moremo prodati, niti s pridom uporabiti za izdelke. Takemu sadjevcu manjka kislina, katera ga varuje pred boleznimi in kemičnimi spremembami. Včasih vidimo posamezna drevesa, ki ne rode, ampak ženejo samo v les. V tem slučaju nam je rodovitnost zajamčena, ako drevje precepimo. Važno je pri tem, da precepimo močno rastoče sor-

te s cepiči od šibko rastoče in obratno, kar jako pospešuje rodovitnost. Ako pogledamo precepljeno vejo tretje leto po precepljenju, opazimo, da se je cepilno mesto odebilo tem bolj, čim slabše rasti je cepič. Sokovi so namreč na tem mestu ovirani. Posebno se kopičijo na novi veji organske hranilne snovi, ki so ravno potrebne za tvorbo cvetnega brstja in pozneje za razvoj sadja. Vse to moremo doseči s precepljenjem sadnega drevja spomladi.

Za cepljenje rabimo predvsem podlago in cepič. Spojitev podlage in cepiča zovemo cepljenje. So tudi sadna plemena, katerih ni potrebno cepiti, ampak se vzgoji iz semena vsa rastlina. Posebno orehi, kostanji, slive, deloma tudi nekatere krajevne sorte breske, prenašajo še precej dobro svoje lastnosti na zarod. Vendar tudi tukaj nikakor nismo sigurni, da dobimo na ta način rastlino, ki bo do pičice enaka matični. V naravi je to silno težko radi tega, ker pride cvetni prah tudi od drugih rastlin in s tem plod nima lastnosti ene, temveč dveh rastlin, namreč od materine in one, odkoder izhaja cvetni prah. Najsigurnejše se prenašajo vsi tipični znaki dotične sorte po njih delih, namreč cepičilu.

Iz tega povzamemo, da je izbira dobrih cepičev jako važno vprašanje, ki se v praksi še prav malo upošteva. Ni vse eno, ako vzamemo cepič od rodovitne ali nerodovitne sorte. Zato je treba opazovati posamezna drevesa več let, določiti njih rodovitnost, občutljivost napram boleznim, nagnjenje k tvorbi vodenih poganjkov itd. Vsa ta opazovanja si zabeležujemo skozi več let, da dobimo na ta način gotove cepiče, ki ne bodo imeli slabih lastnosti. Posebno moramo pretehtati, da li drevo še precej redno in mnogo rodi, in kako je odporno proti pozehi in škodljivcem. Temu delu, ako iščemo le najboljša drevesa, pravimo izbiranje ali selekcija. Kako veliko vlogo igra selekcija pri vinski trti! Takšne rastline, kjer so bili cepiči vzeti iz malorodnih trsov, prinašajo 30 odstotkov manj kot

DRUŽINSKO PRATIKO

za leto 1930 se dobite v vseh večjih trgovinah papirja, ako se niste nabavili iste do sedaj. 68

Segajte pridno po njej.

a tudi ona se ni umikala njegovim pogledom, saj grof Tatenbah je bil tedaj star 31 let, nežnega obraza kakor mleko in kri, ustnice rdeče kakor jagoda, čelo visoko, ob katerem so se vsipali mehki kodri temnokostanjevih las dol čez tilnik, oči svetle, modre barve so gledale kaj prijazno, da naravnost pristrčno v svet. Četudi lepe, visoke postave, je vendar pristojala ta bolj ženski kakor moškemu.

»Gospod grof,« je spregovorila grofica Zrinjska z blaženim nasmehom, »vendar je nanasla prilika, da se spoznamo.«

»Presrečnega se čutim, presvetla gospa grofica, da ste me tako odlikovali ter me izvolili za soseda.«

»O, gospod grof, veseli je na moji strani, želela sem vas spoznati, ko je vendar tudi vaša soproga iz ogrske dežele.«

»Da, in da imamo danes tako odlične goste iz te dežele, me posebno veseli, saj ste kras cele družbe in pozornost vseh se obrača na vas, presvetla gospa grofica.«

»O, vi mi požete hvalo, ki je ne zaslužim.« odvrne grofica Zrinjska, a sladke nasmeh okoli ustn je kazal, da so ji ugajale te besede.

Grof Tatenbah je dvignil svojo kupico iz brušenega kristala ter se nagnil k svoji sosedinji, ki je tudi dvignila kozarec, žareče pogledala grofa Tatenbaha ter mu odpila. Za trenutek sta se vjela njuna pogleda, a rekla sta si, da si nista več tuja, ampak se iščeta in hočeta razodeti drug drugemu, kar se v njunih srcih odigrava.

»Da bi bilo bivanje v štajerski deželi prav prijetno in najlepših spominov, to srčno željo izražam, presvetla gospa grofica,« reče grof Tatenbah ter še enkrat nazdravi nagovorjeni, ki mu je odzdravila istotako s pogledom, polnim ognja.

Tako sta se oba vglobila v pogovor, ne da bi opazila, da jima je posvetil vso pozornost baron Filip Brenner, ki je sedel nasproti. Prvotno se je pogovarjal s svojim sosedom Maksom grofom Herbersteinom, ki je imel njegovo sestro Eleonoro Katarino za soprogo, a kmalu je tega zapletel v pogovor tajni svetnik grof Wagensperg.

Tedanji baron Filip Brenner iz stare štajerske plemenitaške rodbine je bil vseskozi vdan svojemu vladarju, ki mu je bil nad vse. Zato pa je tudi veljalo celo njegovo delovanje blagru njegovega vladarja, njemu bi žrtvoval svoje premoženje in tudi svoje življenje. Bil je prevzet popolnoma

Ste naročili na list „NEDELJA“?
 Ikarja vsak teden? Prinaša vsakokratni mednarodni evanđelji in različne ter druge podane vsebine članke, razprave pa tudi lepe povesti. Osvetli naše ljube Gospe in misne zgodbe za današnje čase. Štane mesečno le 2.—Din (letno 24.—Din). Se danes si naročite Nedeljo po dopisnici na naslov: UPRAVA NEDELJE, Maribor, Slovniški trg 20.

trte s cepiči od rodnih. Tudi v sadjarstvu ni odvisna rodovitnost samo od sorte, zemlje, gnojenja itd., ampak tudi od tega, ali so cepiči od rodovitnega ali nerodovitnega drevesa.

Za cepiče nam služijo enoletne mladice, ki se naj nahajajo na kakšni rodni veji. Sedaj je čas, da se preskrbimo s cepiči, posebno od koščičastega sadnega plemena, ki spomladi hitro odganja. Spomladi neposredno pred cepljenjem jih ni dobro rezati, ker se lahko zgodi, da so čez zimo pozebli. Pravlani se mi je zgodil slučaj, da mi cepitev ni uspela. Ni ga hotelo biti ne enega ozeleneloga lističa, ki bi me razveselil ter rešil neprijetnih opazovanj. Spoznal sem, da zmrzlih cepičev nikakor niso mogle oživeti moje želje. Iz tega sem spoznal, da se bo treba v bodoče že prej preskrbeti z dobrimi cepiči. Rezati jih je treba iz solčnih delov krone, kjer so mladice dobro dozorele. Režimo jih s posebnimi drevesnimi škarjami, ki so nasajene na daljšo palico z vrstico. Ako potegnemo za vrv, približamo rezilo k cepiču, ki ga odreže. Narezane cepiče od ene in iste sorte povežemo v butare, privežemo naje etikete, ki nosijo imena posameznih sort. Cepiče je treba čez zimo shraniti. Hranjujemo jih tako, da jih zakopljemo pod drevesom ali pa vložimo v klet zmerno vlažen pesek. Tukaj jih podtaknemo za 5 cm globoko in točno ločimo sorte od sorte. Spomladi smo sigurni, da nam niso pozebli in tudi ne zamujamo dragocenega spomladanskega časa za delo, ki ga lahko opravimo pozimi.

Ako torej imaš drevje, ki te ne razveseljuje z okusnimi plodovi, precepi ga in po štirih letih se ti bo srce smejalo, ko boš obiral sadje. Posebno tebi, mlad fant, bo v ponos in veselje, ko lahko porečeš: To je sad mojega dela. Pouči se o prvi priliki o cepljenju na kakem tečaju ali kjerkoli!

Martin Potočnik.

Posastvo 8 oralov se proda v Kamnici 66 pri Mariboru. Polovica ostane noter. 94

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na trg v soboto, dne 18. januarja tega leta so pripeljali šeparji 68 voz x 272 zaklanimi svinjami, kmetje 10 voz krompirja, 2 čebule in 6 zelja. Meso so prodajali po 15 do 20 Din, šep 18 do 21 Din. — Krompir 0.80—1.50, čebula 3—3.50, 1 zeljna glava 1—3 Din. Pšenica 2.50—3, rž 2—2.50, ječmen 2, oves 1.50—1.75, koruza 1.75—2, ajda 2, ajdovo pšeno 5, proso 2.50, fižol 3.50 Din. Ena kokoš 30—50, piščanci 40—75, raca 30—40, gos 70—120, puran 75—130, domači zajec 15—40. Sena je bilo na trgu 23 voz; otave 4, slame 5. Seno je bilo po 75—100, otava 90—100, slama 65—70 Din. Česen 16 do 18, kisle zelje 4, kislarepa 2 Din. Jabolka 4—10, hruške 6—8, suhe slive 10—12 Din. Mleko 2.50—3, smetana 12 do 14, surovo maslo 44—48 Din. Jajca 1.50—1.75, med 18—20.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 14 konjev, 15 bikov, 145 volov, 356 krav in 10 telet. Skupaj 540 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 14. januarja 1930 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 9—9.50, poldebili voli od Din 8—8.50; plemenski voli od Din 7—8; bikji za klanje od Din 6.50—9; klavne krave debele od Din 7.25—8; plemenske krave od Din 6—7; krave za klobasarje od Din 4.75—5.25; molzne krave od Din 7—8; breje krave od Din 7—8; mlada živina od Din 7—9.75. Prodanih je bilo 268 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 46 in v Italijo 16 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmu dne 17. januarja tega leta je bilo pripeljanih 75 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7 do 9 tednov stari od Din 250—280; 3 do 4 mesece stari od Din 350—450; 5 do 7 mesecev stari od Din 480—550; 8 do 10 mesecev stari od Din 600—850; 1 leto stari od Din 1000—1200; 1 kg žive teže od Din 10 do 12.50; 1 kg mrtve teže od Din 17 do 18. Prodanih je bilo 50 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso prve vrste 1 kg od Din 18 do 20; volovsko meso druge vrste 1 kg od Din 14 do 16; meso od bikov, krav in telic 1 kg od Din 12 do 14; telečje meso prve vrste 1 kg od Din 20 do 25; telečje meso druge vrste 1 kg od Din 15 do 20; svinjsko meso 1 kg od Din 15 do 30.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. P.—r, Celje Stvar spada v kakšen nabozen list. — Iz ruskega ujetništva: O priliki se zglasite v našem uredništvu, da nam kaj poročate o svojih doživljajih v ruskem ujetništvu, iz katerega ste se vrnili.

FANTJE in DEKLETA!

„Naš dom“ v vsako kmetško hišo!

»Naš dom« je glasilo slovenske kmetске mladine; izobražuje ter vzgaja bodoči rod slovenskih kmetških gospodarjev in gospodinj. S svojimi članki, prispevki, fantovskimi razgovori »Pod lipo« in živahnim kramljanjem po dekliških gredicah, se je zelo priljubil med mladino; postal ji je nenadomestljiv vodnik skozi mladost v življenje. V letu 1930 bo »Naš dom« pridobil na pestrosti in zanimivosti. Poleg »Kmetске šole« z dragocenimi prispevki izpod peresa strokovnjakov, razgovorov »Pod lipo« itd., bo v vsaki številki objavljial pretresljivo povest »Sredi življenja viharjev« iz tirolskih hribov ter grozotno dramo iz črnih dni svetovne vojne »Za hrepenenjem po materii. Da se bo mogel »Naš dom« pa še bolj spopolniti, je nujno potrebno, da se število naročnikov zviša najmanj na 10.000. Ta naloga vestnikov in razpošiljalcev »Našega doma« pa pripada vam, fantje in dekleta. Vsakdo, ki pridobi tri nove celoletne naročnike, prejme kot darilo Majcenovo »Zgodovino Maribora« s Slomškovo sliko; kdor pa pridobi pet novih celoletnih naročnikov dobi in zvezek Karl Mayevih spisov in Slomškovo sliko. Zato: fantje in dekleta, neumorno požrtvovalnostjo na delo za »Naš dom«.

NAŠA DRUŠTVA

Sv. Lovrena na Pohorju. Mladinski odsek bralnega društva vabi vse domačine in okolčane, da pridete na gledališko predstavo, ki se bo vršila v Društvenem domu v nedeljo, dne 26. januarja tega leta ob 3. uri popoldne. Vprijazila se bo nova, izredno zanimiva socialna drama »V borbah«, ki nam pred očuje življenje in trpljenje tovarniških delavcev. Dvorana bo toplo zakurjena.

Vsekako pa mu je bilo v toliko všeč, da je mogel opazovati grofa Tatenbaha v občevanju s grofico Zrinjsko, da ve o tem poročati na višjem mestu ter prepričati, da ne doseže grof Tatenbah mesta vladnega svetnika.

Glej ga, mladega Tatenbaha, si je mislil baron Brenner, kako je vzplamtel za ponosno plemenitašino slovenske krvi, paziti bo moral, da se ne vname hud ogenj, škoda bi bilo nemškega plemenitaša, da bi se klanjal slovanski ženi.

»Kaj premišljuješ,« vpraša ga naenkrat svak Maks Herberstein, ki je tedaj štel že 60 let, »ali ti ne ugaja Frankopan, kako je vendar živahen. Grofico Tatenbahovo je spravil v razpoloženje, ki ga pri njej še nisem opazil.«

»Mislim, da bo obema prav,« pripomni baron Brenner in nastavi kupico na usta.

»Kako misliš to,« vpraša Maks Herberstein.

Že je hotel ogoverjeni nekaj reči, a v tem trenutku se dvigne deželni maršal ter nazdravi v izbranih besedah gostom iz Ogrske. Zdravica je našla poseben odmev pri vseh gostih, trčili so, da so zazvenele čaše, le baron Brenner je nazdravil s prisiljeno vljudnostjo pozdravljenim gostom in nekako srepo pogledal grofa Tatenbaha.

tistega duha, ki je vladal tedaj na dunajskem dvoru; le to, kar je bilo nemškega pokoljenja in mišljenja, le to je veljalo. Plemenitaši druge narodnosti niso bili enakovredni z nemškimi rodbinami.

Baron Brenner posebno ni maral ogrskih magnatov, zdeli so se mu vsi preveč samozavestni, ki niso poznali tega, da bi se v vsakem oziru klanjali svojemu vladarju, ampak so tudi zahtevali, da se spoštuje njihove pravice.

Vedel je, da so ogrski in hrvaški plemenitaši nezadovoljni z vlado cesarja Leopolda I., kajti vedno so se našle osebe, ki so vjele te in one besede ter smatrale sveto dolžnost, da to sporočijo višjim dostojanstvenikom, pri čemer so računali, da sprejmejo za to svoje plačilo.

Ko je slišal baron Brenner, da prideta iz Ogrskega tudi grofa Zrinjski in Frankopan, je bil vznevoljen, kajti smatral je za poklonitev štajerskih stanov obenem kot poklonitev nemškega plemstva, pri kateri so izključeni vsi plemenitaši druge narodnosti.

Njegovo nerazpoloženje pa je postalo še večje, ko je nanesel slučaj, da je bil pri isti mizi kakor ogrski odposlanec.

NA POLJANI

— najboljša Meškova povest je zopet na razpologo. Vsakdo se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.